

Vzdelávanie má ísť s dobou

Vedúci Katedry leteckej dopravy prof. Ing. Andrej Novák, PhD.

Žilinská univerzita v Žiline patrí medzi najstaršie univerzity poskytujúce letecké vzdelávanie v Európe. Výchova leteckých odborníkov sa tu začala v 60. rokoch 20. storočia a Katedra leteckej dopravy sa stala jedným z popredných centier vzdelávania, výcviku a výskumu pre civilné letectvo. V leteckej doprave dochádza neustále k významným technologickým, ekonomickým a prevádzkovým zmenám, preto úlohou katedry je reagovať na tieto zmeny tak, aby jej absolventi boli konkurencieschopní na pracovnom trhu doma i v zahraničí. V tejto súvislosti sme poprosili o interview profesora Andreja Nováka, ktorý vlni prevzal vedenie Katedry leteckej dopravy.

Pán profesor, aké študijné programy ponúkate absolventom stredných škôl, ktorí majú záujem študovať na vašej katedre?

Akreditované študijné programy zabezpečované Katedrou leteckej dopravy (KLD) sú zamerané technicky, prevádzkovo a ekonomicky. Z nich v bakalárskom stupni štúdia ponúkame dva - Letecká doprava a Profesionálny pilot.

Ako sa študijné programy v bakalárskom stupni štúdia líšia, čím sú špecifické?

Študijný program Profesionálny pilot má dlhoročnú tradíciu a katedra pri jeho zabezpečovaní spolupracuje s Leteckým výcvikovým a vzdelávacím centrom Žilinskej univerzity v Žiline (LVVC). Katedra v tomto študijnom programe poskytuje teoretické vzdelávanie a LVVC sa zameriava na praktický letecký výcvik. Absolvovaním bakalárskeho študijného programu Profesionálny pilot získa študent pilotný výcvik do úrovne kvalifikácie CPL/IR/MEP, teda licenciu obchodného pilota s doložkou pre viacmotorové letúny a kvalifikáciou na lety podľa prístrojov. Z hľadiska teoretickej prípravy študent absolvuje teóriu a vykoná skúšky do úrovne Frozen ATPL(A). Bakalársky študijný program Letecká doprava je najstarším študijným programom katedry a jeho absolventi nadobúdajú vedomosti zo širokého spektra disciplín, ako sú lietadlá, letecké prístroje, letecká meteorológia, letecká

navigácia, letecká zabezpečovacia technika, letecké pohonné jednotky atď. Oba tieto študijné programy obsahujú aj predmety spoločného teoretického základu, matematiku, fyziku, elektrotechniku a pod.

Na nadväzujúcom inžinierskom stupni štúdia ponúkate opäť dva študijné programy.

Presne tak. Študijný program Letecká doprava rozvíja najmä manažérske schopnosti a komunikačné zručnosti študentov, aby po jeho absolvovaní boli schopní pracovať vo vysokých manažérskych pozíciách v rôznych leteckých podnikoch či inštitúciách štátnej správy zameraných na letectvo. Tomu zodpovedá aj skladba predmetov. Študijný program Le-

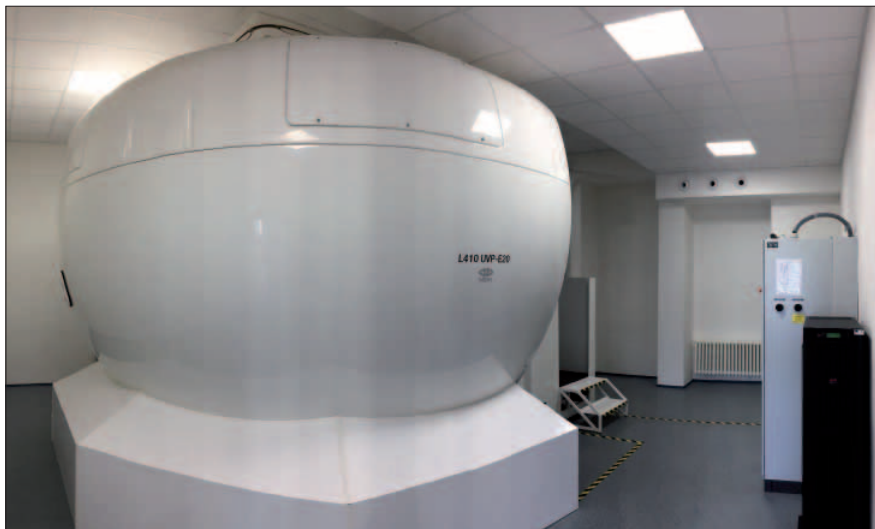

tecká doprava sme preto významne inovovali. Študentov vzdelávame aj v oblasti ekonomiky leteckej dopravy, marketingu leteckých podnikov, leteckého práva a zároveň rozvíjame ich vedomosti a poznatky z leteckej prevádzky a leteckých technológií. Mimo-riadnu pozornosť venujeme vzdelávaniu v oblasti bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany (security) v letectve. Úplnou novinkou a našou odpoveďou na potreby leteckých spoločností je druhý študijný program - Technológia údržby lietadiel. Jeho akreditovaním sme reagovali na potreby trhu práce doma i v zahraničí, ktorý signalizoval dlhodobý deficit kvalifikovaných absolventov na pozície technikov údržby lietadiel a lietadlovej techniky.

O leteckej doprave sa hovorí ako o dopravnom odbore s najvyššou mierou internacionalizácie, resp. globalizácie. Čo to znamená pre vás ako pracovisko pripravujúce absolventov pre tento odbor dopravy?

Predovšetkým to, že naši absolventi musia byť medzinárodne konkurencieschopní, teda kvalitní. Preto venujeme mimoriadnu pozornosť výučbe anglického jazyka. Bez výbornej znalosti všeobecnej a leteckej angličtiny nie je možné uplatniť sa v letectve. Výučba angličtiny sa prelína celým štúdiom vo všetkých študijných programoch a stupňoch štúdia. Dokonca v inžinierskom študijnom programe Letecká doprava

zabezpečujeme výučbu dva semestre výlučne v angličtine. Pozývame aj domácich a medzinárodných odborníkov z leteckej praxe, ako aj lektorov zo zahraničných univerzít. To preto, aby naše vzdelávanie išlo s dobou, s jej náročnými požiadavkami. A aby študenti boli konfrontovaní s parametrami kvality z najúspešnejších leteckých podnikov a renomovaných akademických pracovísk.

Môžu vaši študenti absolvovať časť štúdia priamo v zahraničí?

Pravdaže, práve na základe dlhoročnej medzinárodnej spolupráce. S týmto cieľom môžu študenti využívať viaceré finančné schémy podporujúce ich vycestovanie, najmä európsku schému ERASMUS+, ale aj Národný štipendijný program SR. Niektoré zo schém umožňujú nadobudnúť aj praktické skúsenosti pri absolvovaní stáže priamo v praxi zahraničných leteckých podnikov. Naši študenti takúto prax získavajú napríklad v podnikoch Airbus, Lufthansa Technik, Malta Airport, Austrian Technik, ABS Jets.

Ktoré destinácie a zahraničné univerzity študenti najviac obľubujú?

S hrdosťou musím povedať, že ide o najprestížnejšie letecké univerzity v Európe, spomeňme ENAC vo Francúzsku, Cranfield University a Coventry University v Spojenom kráľovstve či HVA v Amsterdame. Spektrum univerzít, kde naši študenti absolvujú časť štúdia, sa stále rozširuje. Vela si slubujeme od dohody, ktorú sme podpísali v roku 2016 s univerzitou ENAC - Národnou školou pre civilné letectvo vo francúzskom Toulouse. Na základe dvojstrannej zmluvy môžu študenti v rámci inžinierskeho stupňa štúdia v študijnom programe Letecká doprava získať dvojitý diplom (Double Degree Diploma). Zvýšia si tak svoju atraktivnosť pre trh práce i šancu zamestnať sa na dobrej pozícii v letectve. V roku 2015 sme iniciovali založenie nového združenia univerzít poskytujúcich vzdelávanie v leteckej doprave - ATAERA. Jeho cieľom je najmä zlepšiť spoluprácu pri podávaní spoločných projektov a výmene študentov a pedagógov.

Máte dostatočné technické zázemie, technickú základňu pre vaše študijné programy?

Letecká doprava patrí medzi technologických lídrov a, ako zvykol hovoriť jeden z mojich bývalých kolegov, pre letectvo nemôžete vzdelávať ľudí bez toho, aby sa letectva „nedotkli“ vlastnými rukami. Univerzitné priestory LVVC a KLD, kde prebieha aj celá od-

borná výučba, sú priamo na medzinárodnom letisku Žilina - Dolný Hričov, ktorého technické zariadenia sme oprávnení na základe zmluvy o spolupráci využívať pre výučbu. Letisko má tiež stálu službu riadenia letovej prevádzky. LVVC disponuje moderným lietadlovým parkom, letovými simulátormi a vlastným pracoviskom na údržbu lietadiel. Do infraštruktúry našich študijných programov patria aj špecializované

laboratória katedry pre jednotlivé odborné predmety, takže študenti získavajú praktické poznatky prirodzenou cestou. Máme tiež vlastnú knižnicu s aktuálnou odbornou a vedeckou literatúrou. Výhodou spolupráce KLD a LVVC je aj bohatá skúsenosť lietajúceho personálu, ktorý dokáže zabezpečiť široký rozsah výcvikových kurzov aj aktivít v oblasti leteckých prác.

Na akých lietadlách sa vykonáva výcvik pilotov?

Lietadlový park tvorí 20 lietadiel. Na základný výcvik využívame lietadlá typu Z-42, Z-142, Z-43, majú veľmi dobré letové vlastnosti a podľa skúsených pilotov sú najvhodnejšie pre tento druh výcviku.

Pokračujúci výcvik prebieha na jednomotorových lietadlách typu PA-28RT-201T Arrow a dvojmotorových typu PA-34-220T Seneca. Dôležitou súčasťou praktického výcviku je nácvik prístrojového lietania a núdzových postupov na troch letových simulátoroch, z toho dva sú certifikované ako FNTPII-MCC. Teraz uvádzame do prevádzky nový simulátor typu L-410UVP-E20, ktorý je práve v testovacej fáze.

Aké výskumné aktivity sú typické pre vašu katedru?

V poslednom čase sme sa veľmi venovali výskumným aktivitám financovaným z Operačného programu výskum a vývoj, tak v oblasti základného, ako aj aplikovaného výskumu. Sme úspešní riešitelia Európskych výskumných projektov, z ktorých najvýznamnejšie boli SWIM-SUIT, AirTN, ASSTAR. Výskum zabezpečujeme aj pre význačné domáce a európske organizácie v letectve, napríklad projekt FAST pre Eurocontrol. V súčasnosti sa náš výskum zameriava najmä na projekty výskumnej schémy COST a H2020. Spomením, povedzme, projekt CaBilAvi pre podporu implementácie GNSS postupov do výcvikových osnov. Jedným z cieľov nášho výskumu je aj zabezpečiť transfer poznatkov do praxe, čím zároveň reagujeme na požiadavky leteckého trhu a súčasne začleňujeme do vzdelávacieho procesu najnovšie poznatky a inovácie. To nám generuje nezanedbateľnú časť finančných zdrojov pre katedru. Spomenúť treba, že súčasťou týchto aktivít je aj medzinárodná vedecká konferencia INAIR. Oslávila už svoj piaty ročník a po Amsterdame a Viedni sa tohto roku vraciame opäť do Prahy (14. - 15. novembra 2017).

Ste novým vedúcim Katedry leteckej dopravy. Aká je vaša vízia rozvoja študijných programov katedry?

Stále ísť dopredu a reagovať na zmeny plynúce z požiadaviek doby a praxe. Posilňovať medzinárodný charakter vzdelávania a výskumu. Nebáť sa nového. Tu si ako príklad môžeme uviesť aj zavedenie nového voliteľného predmetu Prevádzka bezpilotných prostriedkov -UAV, ktorý je jasným dôkazom našich tvrdení. Študenti potrebujú získať čo najviac informácií o všetkom, čo je dnes v civilnom letectve nové, resp. dôležité. Skrátka, chceme byť kvalitnou vzdelávacou inštitúciou, ktorá patrí medzi najlepšie v Európe. V našom vnímaní by mal byť najdôležitejší študent, lebo úspešný absolvent je zároveň najlepšou spätnou väzbou. Aj z historického hľadiska vieme, že podpora talentov sa vždy vyplatí, je pri-

nosná pre obe strany a to sme chceli zdôrazniť aj našou najnovšou iniciatívou pre podporu najlepších študentov v bakalárskom stupni štúdia v študijnom programe Letecká doprava. Práve oni, tí najlepší, majú možnosť absolvovať predmet Letové praktikum, v ktorého rámci môžu absolvovať 5 hodín výcviku na lietadle s inštruktorom, pričom náklady plne hradí Katedra leteckej dopravy. ■